

Sygn. akt I C 1980/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Płocku, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Radosław Jeznach

Protokolant : prot. sęd. Agnieszka Petrykowska

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 r. w Płocku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w S.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza tytułem zadośćuczynienia od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w S. na rzecz powoda K. K. kwotę 33 000,00 zł (trzydzieści trzy tysiące złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty – ponad wypłaconą tytułem zadośćuczynienia kwotę 42 000 zł;
2. w pozostałym zakresie oddala powództwo o zadośćuczynienie;
3. zasądza tytułem odszkodowania od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w S. na rzecz powoda K. K. kwotę 1 260,00 zł (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty – ponad wypłaconą tytułem odszkodowania kwotę 2 334,48 zł
4. w pozostałym zakresie oddala powództwo o odszkodowanie;
5. nakazuje ściągnąć od powoda K. K. z roszczenia zasądzonego w punkcie 1. wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych kwotę 6 987,32 zł (sześć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt siedem złotych trzydzieści dwa grosze), odstępując od obciążania powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi w pozostałym zakresie;
6. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 3 741,58 zł (trzy tysiące siedemset czterdzieści jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych;
7. znosi między stronami koszty procesu.

Sygn. akt I C 1980/12

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 03 października 2012 r. powód K. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w S.:

- kwoty 150 000 zł tytułem zadośćuczynienia (art. 445 § 1 kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty

- kwoty 2 299,32 zł tytułem odszkodowania (art. 444 § 1 kc) w związku z refundacją kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

powód wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 04 września 2011 r. na trasie D.– S., E. P. (1), kierujący pojazdem marki B.nr rej. (...), stracił panowanie nad autem, które zjechało z jezdni na pobocze uderzając w drzewo; w wyniku wypadku obrażeń ciała w postaci wstrząśnienia mózgu, stłuczenia głowy i twarzy, urazu małżowiny usznej, usunięcia zębów 25 i 37, złamania żuchwy oraz gałęzi żuchwy po stronie lewej, złamania lewego łuku jarzmowego, złamania bocznej i przedniej ściany zatoki szczękowej prawej, złamania wszystkich ścian lewej zatoki szczękowej i wyrostka jarzmowego, złamania obojczyka lewego oraz urazu wielonarządowego doznał pasażer pojazdu – K. K.. Powód po wypadku przebywał w szpitalu w M. oraz w Klinice (...) - Twarzowej Szpitala (...) w W. – gdzie w dniu 12 września 2011 r. przeszedł leczenie operacyjne. Obrażenia ciała przez długi czas uniemożliwiały powodowi samodzielną egzystencję, wykonywanie nawet najprostszych czynności sprawiało mu wiele kłopotu, a często było po prostu niemożliwe – powód przez długi czas był w stanie jeść tylko odpowiednio rozdrobnione i zmiksowane posiłki, było to dla niego poza tym niezwykle trudne i bolesne z uwagi na liczne złamania w obrębie szczęki oraz zębów. W związku z wypadkiem powód odczuwa bóle głowy oraz barku, powodując skutki w postaci ograniczenia możliwości uczestniczenia w różnych formach rozrywki czy uprawiania sportów, które były jego wielką pasją; osłabieniu uległa energia życiowa powoda, skazany bowiem został na długotrwałe cierpienie, co miało wpływ na jego psychikę, problemy ze snem i lęk przed uczestnictwem w ruchu drogowym; powód odczuwa smutek i osamotnienie, jego organizm już nigdy nie powróci do dawnej sprawności. Powód zgłosił szkodę pozwanemu jako podmiotowi ponoszącemu odpowiedzialność cywilną z tytułu umowy ubezpieczenia, której stroną był sprawca wypadku – w trakcie postępowania likwidacyjnego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia wypłacono łączną kwotę 27 000 zł, którą powód uznaje za znacznie zaniżoną z uwagi na faktyczny rozmiar obrażeń oraz ich skutków. Powód podniósł, iż na dochodzoną tytułem odszkodowania kwotę 2 299,32 zł składają się wydatki :

- z tytułu opieki osób trzecich w domu w okresie od 14.09.2011 do 14.10.2011 – 30 dni x 5 godzin dziennie x 8 zł za godzinę = 1 200 zł

- z tytułu opieki osób trzecich w domu przez trzy tygodnie – 21 dni x 2 godziny dziennie x 8 zł za godzinę = 336 zł

(przy czym z tytułu opieki pozwany wypłacić łączną kwotę 1 176 zł, stąd do wypłaty pozostaje kwota 360 zł)

- koszty dojazdów do szpitala w M. w dniach od 04.09.2011 do 07.09.2011 – 124 km x 0,8358 za km wg ryczału = 103,64 zł

- koszty dojazdów do kliniki w W. w dniu 07.09.2011 – 136 km x 0,8358 za km wg ryczału = 113,67 zł

- koszty dojazdów do kliniki w W. w dniach od 08.09.2011 do 13.09.2011 – 7 x 252 km x 0,8358 za km wg ryczału = 1 474,35 zł

- koszty dojazdu do szpitala w M. w dniu 16.09.2011 – 31 km x 0,8358 za km wg ryczału = 25,91 zł

- koszty dojazdów na konsultacje medyczne w dniach 26.09.2011, 04.10.2011, 18.10.2011, 10.11.2011 i 25.11.2011 – 5 x 252 km x 0,8358 za km wg ryczału = 1 053,11 zł

- koszty dojazdów na konsultacje medyczne w dniach 05.10.2011 i 19.10.2011 – 2 x 24 km x 0,8358 za km wg ryczału = 40,12 zł

(przy czym z tytułu poniesionych kosztów dojazdów pozwany wypłacić łączną kwotę 906,88 zł, stąd do wypłaty pozostaje kwota 1 903,92 zł)

- zniszczona odzież – 35,40 zł.

Powód wskazał, iż termin naliczania odsetek ustawowych wynika z dyspozycji art. 817 § 1 kc, zgodnie z którym to przepisem zakład ubezpieczeń ma obowiązek dokonać likwidacji szkody w terminie 30 dni od dnia jej zgłoszenia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 listopada 2012 r. pozwany (...) SA w S. wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany wskazał, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacono na rzecz powoda kwotę 42 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 2 334 zł tytułem odszkodowania – ustalając zakres szkody niemajątkowej pozwany wziął pod uwagę rozmiar doznanej krzywdy, stopień cierpień fizycznych i psychicznych powoda oraz ich długotrwałość i nasilenie bólu w oparciu o otrzymaną dokumentację medyczną; na rzecz powoda wypłacono odszkodowanie obejmujące koszty opieki czy zwrotu dojazdów. Zdaniem pozwanego roszczenie sformułowane w pozwie jest nadmiernie wygórowane, przyjęte stawki za godzinę opieki także zostały zawyżone oraz brak jest podstaw do ustalania kosztów przejazdów według stawek obowiązujących dla podróży służbowych. Pozwany podkreślił, iż powód nie sprostął ciężarowi dowodu w zakresie wykazania wysokości należnego zadośćuczynienia, ani też aby pozwany pozostawał w zwłoce w związku ze wskazaną w pozwie datą naliczania odsetek ustawowych – zdaniem pozwanego w szczególności należność z tytułu zadośćuczynienia staje się wymagalna dopiero od daty wyrokowania.

W piśmie procesowym z dnia 02 września 2013 r. pozwany nie kwestionując opinii biegłych wskazał, iż powód bezpodstawnie przyjął stawkę wynagrodzenia za godzinę opieki w wysokości 8 zł – pomoc świadczona była w tym wypadku przez niewykwalifikowane osoby bliskie

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 04 września 2011 r. około godziny 14.00 na trasie D.– S.doszło do wypadku, na skutek którego urazu ciała doznał pasażer kierowanego przez E. P.samochodu B.nr rej. (...)K. K. K.doznał złamania żuchwy, złamania jarzmowo-szczękowo-oczodołowego, złamania obojczyka lewego i uszkodzenia zęba 37.

W związku z naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez stosowanie niewłaściwej techniki jazdy na prostym odcinku drogi co skutkowało zjechaniem na lewe pobocze oraz uderzeniem w przydrożne drzewo, dachowaniem pojazdu – skutkującym obrażeniami ciała u pasażera pojazdu K. K.w postaci ogólnych potłuczeń, złamania obojczyka lewego, złamania żuchwy i wielokrotnego złamania kości twarzy powodujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej siedmiu dni - wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 936/11 Sąd Rejonowy w Mławie uznał oskarżonego E. P.za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 kk, wymierzając mu karę pięciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres lat 3, oraz karę grzywny i oddając skazanego pod dozór kuratora (wyrok w aktach sprawy II K 936/11).

W wyniku wypadku K. K.doznał następujących urazów : stłuczenia głowy i twarzy, złamania żuchwy oraz gałęzi żuchwy po stronie lewej, złamania lewego łuku jarzmowego, złamania bocznej i przedniej ściany zatoki szczękowej prawej, złamania wszystkich ścian lewej zatoki szczękowej i wyrostka jarzmowego, złamania obojczyka lewego oraz urazu wielonarządowego i ogólnych potłuczeń – szczególnie głowy. K. K.od dnia wypadku przebywał na oddziale chirurgicznym szpitala w M., gdzie był konsultowany laryngologicznie, neurologicznie i ortopedycznie; w dniu 07 września 2011 r. przewieziono go do Kliniki (...)Twarzowej Szpitala (...)z rozpoznaniem wieloodłamowego złamania żuchwy, złamania jarzmowo-szczękowo-oczodołowego strony lewej, wstrząśnienia mózgu i uszkodzeniem zębów 37 i 25. W dniu 12 września 2011 r. K. K.poddano skomplikowanemu z uwagi na rozległość obrażeń zabiegowi operacyjnemu (zewnątrzustna repozycja i osteosynteza wieoodłamowego złamania żuchwy – trzonu w odcinku bródkowym w okolicy zębów 41-42 oraz lewego kąta, repozycja i osteosynteza m. płytkowa wyrostka zębodołowego szczęki po stronie lewej, usunięcie zęba 37 ze szczeliny złamania, zespolenie kości płytkami tytanowymi M. (...)) oraz usunięcie zęba 25 z miazgą w stanie zgorzelinowego rozpadu), był również leczony farmakologicznie; w dniu 14

września 2011 r. wypisano go do domu z zaleceniem kontroli w poradni chirurgicznej celem zdjęcia szwów (19 września 2011 r.), utrzymania unieruchomienia ręki lewej przez 3 dni i kontrolę ortopedyczną (16 września 2011 r.), prowadzenia diety miękkiej przez 6 tygodni i usunięcia płytek za 6 miesięcy. Od 05 października 2011 r. jeździł na konsultacje ortopedyczne do szpitala w C..

W wyniku doznanych urazów nie doszło do trwałych następstw wymagających leczenia laryngologicznego, ani następstw neurologicznych : pacjent nie był leczony neurologicznie, nie doszło do uszkodzenia układu nerwowego – w związku z epizodycznymi bólami głowy K. K. przyjmuje środki przeciwbólowe; w związku długotrwałe utrzymującymi się zaburzeniami emocjonalnymi pod postacią zaburzeń lękowych po przebyłym urazie głowy ze wstrząśnieniem mózgu pacjent doznał 5% uszczerbku na zdrowiu.

W związku z wypadkiem K. K. nie korzystał z opieki psychologa – do chwili obecnej nie widzi takiej potrzeby; w sferze psychicznej następstwem jest lęk podczas jazdy samochodem w charakterze pasażera, zwiększona drażliwość – K. K. jest jednak osobą silną psychicznie, pozytywnie nastawioną, nie ma stanów depresyjnych.

Złamanie obojczyka leczone było zachowawczo w opatrunku gipsowym D. – obojczyk był unieruchomiony przez okres 6 tygodni (w tym 2 tygodnie ręka usztywniona na temblaku), po uzyskaniu zrostu kostnego pacjent był rehabilitowany przez okres 2 tygodni. Do chwili obecnej K. K., pomimo prawidłowego wygojenia obojczyka, odczuwa dolegliwości bólowe w obrębie ramienia po pracy fizycznej, nie wróciła pełna sprawność ramienia – w związku ze złamaniem obojczyka doszło do uszczerbku na zdrowia 2%. W związku ze złamaniem obojczyka K. K. przez 6 tygodni wymagał opieki osób trzecich przy czynnościach życia codziennego (mycie, ubieranie, przygotowywanie posiłków) w zakresie 4 godzin dziennie; w okresie do 3 miesięcy po wypadku wymagał opieki osób trzecich przez 2 godziny dziennie (sprzątanie, gotowanie). Rokowania co do stanu ortopedycznego obecnie są dobre, złamanie wygoiło się bez deformacji i skrócenia obojczyka – wskazana jest kontynuacja rehabilitacji w celu poprawienia ruchomości ramienia, w przyszłości doznane złamanie nie powinno mieć negatywnych skutków dla życia i sprawności.

W związku z wypadkiem i przebyłym leczeniem u K. K. widoczne są blizny po zabiegu chirurgicznym (w dnie przedsionka jamy ustnej na granicy błony śluzowej ruchomej i nieruchomej) i asymetria twarzy (wyplaszczenie okolicy policzka lewego), zwłaszcza wyczuwalne pogrubienie żuchwy po stronie lewej; pacjent utracił zęby 37 i 25 (bez bezpośredniego związku z urazem). Z punktu widzenia stomatologicznego doszło do trwałego uszczerbku na zdrowiu 12% w związku z widocznymi bliznami, utratą zdrowego zęba, złamaniem gałęzi żuchwy i żuchwy po lewej stronie bez zaburzeń czynności stawu, złamaniem bocznej i przedniej ściany zatoki szczękowej prawej oraz złamaniem wszystkich ścian zatoki szczękowej lewej. Pacjent nie kontrolował uzębienia po wypadku, nie interesował się odbudową utraconych zębów.

Następstwem doznanych urazów jest również osłabienie percepcji bodźców w okolicy bródkowej po stronie lewej w związku z uszkodzeniem trzeciej gałęzi nerwu trójdzielnego po stronie lewej o nieznacznym nasileniu, które jeszcze powinno się z czasem obniżyć – co jest równoznaczne z 10% uszczerbkiem na zdrowiu.

Wskutek urazu nie mają miejsca zaburzenia żucia i rozwarcia szczęk, występują jednak trzaski i przeskakiwania w lewym stawie skroniowo-żuchwowym. Złamania kości części twarzowej czaszki wygoiły się bez istotnych przemieszczeń i nie powodują zaburzeń zwarcia oraz upośledzenia czynności układu stomatognatycznego, wyplaszczenie policzka nie powoduje oszpeceń, blizny w przedsionku jamy ustnej wygoiły się prawidłowo – pacjent nie zgłasza dolegliwości ze strony przyzębia, co świadczy o niewielkim ryzyku wystąpienia periodontopatii (historia choroby i dokumentacja medyczna k. 18-25, opinie biegłych).

Gdy K. K. przebywał w szpitalu w M., codziennie odwiedzali go członkowie najbliższej rodziny, podobnie podczas jego pobytu w szpitalu klinicznym w W.; K. K. był także zawożony przez ojca na konsultacje medyczne w W., C. i M. – samochodem osobowym F. (...) o pojemności 1,6 l (dowód rejestracyjny k. 144).

Po opuszczeniu przez K. K. szpitala w W. od dnia 14 września 2011 r. przebywał on w domu rodzinnym w S. pod opieką członków najbliższej rodziny – pomoc przejawiała się w przyrządzaniu jedzenia, codziennej toalecie, ubieraniu i

rozbieraniu się (zeznania świadka W. K.k. 171). W maju 2012 r. usunięto mu płytki usztywniające, co wiązało się również z pobytem w szpitalu.

Samochód B.nr rej. (...) kierowany w dniu wypadku przez E. P. objęty był ubezpieczeniem OC – umowę zawarto z (...) SAw S., nr polisy (...) (notatka policyjna k. 156).

K. K. dokonał zgłoszenia szkody w stosunku do (...) E. (...) żądając jej finansowego pokrycia w związku z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku – pismem złożonym w dniu 16 grudnia 2011 r., w którym wnosił o przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 200 000 zł oraz odszkodowania w wysokości 3 018,61 zł (opieka 1 536,00 zł, zakup leków 110 zł, koszty dojazdów 1 195,61 zł, zniszczona odzież 177 zł) (k. 136-137) – co zostało potwierdzone pismem z dnia 23 grudnia 2011 r. (k. 133).

W toku postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 16 stycznia 2012 r. przyznano na rzecz K. K.: 1 176 zł za opiekę osób trzecich przez 42 dni po 4 godziny według stawki 7 zł stwierdzając, iż K. K. wymagał opieki przez okres 6 tygodni w czynnościach życia codziennego; przyznano tytułem zwrotu kosztów dojazdów kwotę 906,88 zł przy założeniu spalania paliwa 8 litrów na 100 km i cenie paliwa 5,20 zł – za przejazdu na trasie do W., C. i M.; tytułem zwrotu wydatków na leki – 110 zł; tytułem zadośćuczynienia wypłacono kwotę 15 000 zł przy przyjęciu 35% uszczerbku na zdrowiu; łącznie przyznano kwotę 17 192,88 zł. W toku likwidacji szkody (...) E. (...) wystąpił z propozycją ugodową na łączną kwotę 65 000 zł, która została odrzucona przez pełnomocnika poszkodowanego (k. 111-116).

W piśmie z dnia 15 maja 2012 r. (...) E. (...) poinformował o przyznaniu dodatkowej kwoty odszkodowania w kwocie 27 141,60 zł – w tym tytułem zadośćuczynienia 27 000 zł za doznaną krzywdę wynikającą z uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia na podstawie art. 445 § 1 kc oraz 141,60 zł za zniszczone mienie (z uwzględnieniem stopnia zużycia 20%); łączna kwota przyznana tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania wyniosła zatem 44 334,48 zł (pismo k. 11, 104).

K. K. urodził się w dniu (...) – w dacie wypadku miał niespełna 20 lat, w czerwcu 2011 r. skończył zasadniczą szkołę zawodową uzyskując zawód elektryka, mieszkał z rodzicami i pozostawał na ich utrzymaniu – miał podjąć pracę jako kierowca; grał w amatorskim zespole piłkarskim, rekreacyjnie grywał w tenisa stołowego, był członkiem orkiestry strażackiej (zeznania powoda k. 67-68, świadka W. K.k. 170 i E. P.k. 95). Obecnie K. K. ma 23 lata; od 24 lipca 2012 r. jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna w PUP w M. (zaświadczenie k. 10), pozostaje na utrzymaniu rodziców. Już po wypadku uzyskał uprawnienia do kierowania pojazdami ciężarowymi z przyczepami – na kursy przeznaczył środki uzyskane od ubezpieczyciela (kat. C i E – zeznania świadka W. K.k. 171 i powoda k. 172); nie leczą się u lekarzy specjalistów, nie korzystał z pomocy psychologa ani psychiatry; pozostaje w koleżeńskich relacjach ze sprawcą wypadku – w jego życiu towarzyskim czy uczuciowym w związku z wypadkiem nie zaszły jakiegokolwiek zmiany (zeznania powoda k. 67-69); zaprzestał grania w orkiestrze, ograniczył aktywność sportową; pieniądze uzyskane od ubezpieczyciela przeznaczył również na spłatę pożyczki zaciągniętej przez rodziców i remont łazienki (zeznania powoda k. 172).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie wyżej wskazanych dokumentów – w tym dokumentów znajdujących się w aktach szkodowych (k. 110-156), opinii biegłych: neurologa (k. 190-193 oraz k. 58-59 t. II), laryngologa (k. 195-197), psychologa (k. 198-201), ortopedy (k. 1-4 i 62-63 t. II), stomatologa (k. 6-9 i 69-70 t. II) i chirurga szczękowego (k. 16-20 i 60-61, 86-87 t. II), zeznań świadków W. K. (k. 170-171) i E. P. (k. 95 t. II) oraz zeznań powoda (k. 67-68, 171-173 i 96 t. II).

Dokumenty przywołane w części uzasadnienia obejmującej ustalenie stanu faktycznego nie były kwestionowane przez strony, stanowią wiarygodny materiał dowodowy. Nie budzą zastrzeżeń co do wiarygodności zeznań świadków W. K. i E. P..

Opinie pisemne biegłych są rzetelne, wyczerpujące i stanowią pełnoprawny materiał dowodowy; zdaniem Sądu na zgłoszone zastrzeżenia w sposób wyczerpująco odpowiedzieli biegli w opiniach uzupełniających – podtrzymując swoje stanowiska, lub też częściowo je modyfikując (neurolog ostatecznie stwierdził 5% uszczerbek na zdrowiu powoda).

W świetle opinii biegłych lekarzy łączny uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 29% (neurolog 5%, ortopeda 2%, stomatolog 12% i chirurg szczękowy 10% [pozostałe 2% wynikające z opinii pokrywają się z opinią stomatologa]).

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo należało uwzględnić w części.

Zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty; w takim wypadku sąd może również przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 kc). Samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu na zasadzie ryzyka – gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny (art. 436 § 1 kc). Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, przy czym uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 §§ 1 i 4 kc).

Celem regulacji zawartej w dyspozycji art. 444 § 1 kc jest naprawienie szkody majątkowej doznanej przez pokrzywdzonego wskutek okoliczności związanych ze wskazanymi w tej normie prawnej okolicznościami dotyczącymi pokrzywdzonego, tj. uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, iż poszkodowany może domagać się także zwrotu kosztów opieki nad nim i kosztów rehabilitacji poniesionych przez członków jego najbliższej rodziny (por. np. wyrok SN z 15 lutego 2007 r., II CSK 474/06, LEX nr 274155). Obowiązek kompensaty kosztów obejmuje wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki : w szczególności będą to oczywiście koszty leczenia, konsultacji i rehabilitacji , ale też i koszty transportu, odwiedzin osób bliskich (por. wyrok SN z 7 października 1971 r., II CR 427/71, OSP 1972, z. 6, poz. 108), szczególnego odżywiania i pielęgnacji w okresie rekonwalescencji (por. uchwała SN (7) z 19 czerwca 1975 r., PRN 2/75, OSNC 1976, nr 4, poz. 70; wyrok SN z 21 maja 1973 r., II CR 194/73, OSP 1974, z. 4, poz. 83); takie szerokie ujmowanie obowiązku odszkodowawczego spotkało się z aprobatą zarówno judykatury, jak i przedstawicieli nauki prawa. Zdaniem Sądu w sprawie niniejszej tytułem odszkodowania przyznać należało powodowi kwotę 1 260 zł – ponad wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotę 2 334,48 zł; na zasądzoną w wyroku kwotę składają się koszty opieki nad powodem świadczonej przez osoby najbliższe w okresie trzech miesięcy po zdjęciu opatrunku gipsowego : zgodnie z opinią biegłego ortopedy, powód w okresie trzech miesięcy po wypadku wymagał opieki osób trzecich przy wykonywaniu codziennych czynności (sprzątanie, gotowanie) przez 2 godziny dziennie. Przyjmując za powodem godzinową stawkę 7 zł (taka stawka wynika z kalkulacji będącej podstawą wypłacenia powodowi części odszkodowania – k. 111), wysokość dodatkowego odszkodowania wynosi 1 260 zł (7złx2godz.x3mccx30dni). Podkreślić należy, iż w świetle przytoczonego wyżej orzecznictwa odszkodowanie w tym zakresie jest uzasadnione pomimo sprawowania opieki przez niewykwalifikowane w tym zakresie osoby najbliższe – według stawki niewątpliwie nie przekraczającej wynagrodzenia osób profesjonalnie zajmujących się opieką nad osobami chorymi czy niedołącznymi. W pozostałym zakresie żądanie zasądzenia odszkodowania podlegało oddaleniu – w szczególności Sąd podzielił stanowisko pozwanego co do zakresu podlegających kompensacie wydatków poniesionych przez członków najbliższej rodziny w związku z odwiedzinami powoda podczas jego pobytu w szpitalu w M. i W. oraz dojazdami na konsultacje do szpitala w C. : powód bezpodstawnie zastosował zasady ustalania kosztów podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej [Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 z późn. zm.) oraz §2 pkt. 1b Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) - zgodnie z którym maksymalna wysokość

stawki za 1 km przebiegu pojazdu samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ wynosi 0,8358 zł]. Sąd uznał za prawidłowe obliczenie faktycznie poniesionych kosztów dojazdów z uwzględnieniem ilości przejechanych kilometrów, średniego spalania samochodu ojca powoda na 100 km (8 litrów) i obowiązującej wówczas ceny benzyny (k. 112); za nieudowodnione uznać należało twierdzenia zawarte w pozwie dotyczące dojazdów na konsultacje medyczne do szpitala w W. przy ul. (...) oraz konieczność likwidacji szkody w zakresie zniszczonej odzieży ponad kwotę przyznaną z tego tytułu przez ubezpieczyciela.

Oceniając, jaka suma jest odpowiednia tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę spowodowaną doznaniem przez powoda uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia należy mieć na uwadze, iż kompensata majątkowa ma na celu przewycięzenie przykrych doznań - służyć temu ma nie tylko udzielenie pokrzywdzonemu należynej satysfakcji moralnej w postaci uznania jego krzywdy wyrokiem sądu, ale także zobowiązanie do świadczenia pieniężnego, które umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb i pragnień pokrzywdzonego. Zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość – wysokość ta jednak nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Jednocześnie jednak powołanie się na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 22 lutego 2012 r., I ACa 65/12); kryterium „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma charakter pomocniczy w aspekcie realizacji zasady sprawiedliwości społecznej (tak wyrok SN z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66). W żadnym razie ustalony stopień utraty zdrowia nie jest równoznaczny z rozmiarem krzywdy i wielkością należnego zadośćuczynienia (por. wyrok SN z 5 października 2005 r., I PK 47/05, Mon. Pr. Pr. 2006, nr 4, s. 208); przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy za konieczne uważa się uwzględnienie : rodzaju naruszonego dobra, zakresu (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałości skutków naruszenia i stopnia ich uciążliwości (por. np. wyrok SN z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509). Również okoliczności indywidualne, związane z pokrzywdzonym, powinny zostać uwzględnione przy zastosowaniu zobiektywizowanych kryteriów oceny (np. sytuacja rodzinna, wiek pokrzywdzonego - por. np. wyrok SN z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, LEX nr 177203; wyrok SN z 22 sierpnia 1977 r., II CR 266/77, LEX nr 7980). Wpływ na odczuwanie dyskomfortu, zwłaszcza związanego z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, może mieć sytuacja majątkowa pokrzywdzonego, wyznaczając poziom wydatków konsumpcyjnych, mogących zrównoważyć mu doznane cierpienia (por. wyrok SN z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, LEX nr 177203). Stwierdzenie krzywdy w konkretnym przypadku powinno uwzględniać obiektywne kryteria oceny fizycznych i psychicznych następstw danego zdarzenia (por. wyrok SN z 14 kwietnia 1990 r., II CR 42/80, LEX nr 8225).

Uwzględniając wyżej przytoczone kryteria przy poszanowaniu kompensacyjnego charakteru roszczenia opartego o art. 445 § 1 k i dyrektywy utrzymania zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, Sąd w sprawie niniejszej ocenił, iż adekwatną kwotą zadośćuczynienia dla K. K.w związku z bezspornie doznany uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia będzie kwota 75 000 zł – w związku z wypłaceniem przez pozwanego kwoty 42 000 zł z tego tytułu, uzupełnieniu podlegała kwota 33 000 zł. Ustalona zadośćuczynienie w łącznej kwocie 75 000 zł odpowiada doznanej przez powoda krzywdzie, przedstawia dla niego ekonomicznie odczuwalną wartość, nie jest również rażąco wygórowane i nie prowadzi do nieuzasadnionego przysporzenia w jego majątku – jak się zdaje uwzględnia również przesłankę przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa w konkretnych uwarunkowaniach dotyczących K. K.; jak wskazano wyżej, zindywidualizowana sytuacja życiowa i majątkowa osoby dochodzącej roszczeń z tytułu zadośćuczynienia powinna być brana pod uwagę przez sąd jako prawnie relewantna dla ustalenia wysokości pieniężnej kompensaty doznanych krzywd. Zauważyć należy, iż środki uzyskane z tytułu zadośćuczynienia pozwoliły już powodowi na poszerzenie jego kompetencji zawodowych – nota bene związanych z użytkowaniem pojazdów mechanicznych. W świetle opinii biegłych, łączny uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 29%; bezspornym pozostaje, iż powód przeżywał cierpienia fizyczne, odczuwając ból oraz dyskomfort związany z przebywaniem w placówkach medycznych, a następnie faktycznym uzależnieniem od opieki członków najbliższej rodziny – wskazać również należy, iż w związku z koniecznością usunięcia płytek usztywniających powód nie mógł spędzić czasu w sposób przez siebie oczekiwany w okresie długiego weekendu majowego w 2012 r. Sąd ustalając zakres zadośćuczynienia miał na

uwadze fakt, iż powód jest osobą młodą – wypadek i jego następstwa bezspornie w zauważalny sposób ograniczył jego aktywność życiową na płaszczyźnie towarzyskiej, rekreacyjnej oraz zawodowej; powód przebywał w szpitalach, następnie poddawany był rehabilitacji, zabiegom związanym z usuwaniem szwów i płytek usztywniających – do chwili obecnej w pewnym zakresie odczuwa dolegliwości bólowe i dyskomfort, także na płaszczyźnie psychicznej (lęk przed podróżowaniem na miejscu pasażera), nie wróciła również pełna sprawność ramienia (pomimo prawidłowego przebiegu procesów leczenia, rehabilitacji i gojenia). Z drugiej strony sformułowane przez powoda roszczenie w zakresie dodatkowych 150 000 zł tytułem zadośćuczynienia jawi się jako oczywiście nadmiernie wygórowane : według samego powoda nie odczuwa on obecnie negatywnych konsekwencji wypadku w sferze swoich relacji towarzyskich, uczuciowych, czy rodzinnych. Biegły psycholog stwierdził, iż powód jest osobą silną psychicznie, optymistycznie podchodzącą do życia; zwiększona nerwowość powoda zauważana przez członków rodziny ma mimo wszystko charakter subiektywny, niewymierny i ocenny. Nie można również zdaniem Sądu przeceniać wpływu wypadku na aktywność sportową powoda – która jednak miała charakter wybitnie rekreacyjny (amatorska gra w piłkę, gra w ping-ponga w świetlicy), czy związaną z graniem w orkiestrze (z opinii biegłych nie wynika, aby skutki wypadku w jakikolwiek sposób ograniczały możliwość gry na instrumentach dętych). Z pewnym dystansem podchodzić należy do twierdzeń powoda, iż wypadek uniemożliwił podjęcie pracy zawodowej – powód pomimo znacznego upływu czasu od zdarzenia, braku istotnych następstw zdrowotnych i poszerzenia kompetencji zawodowych, do chwili obecnej nie znalazł pracy, pozostając nadal na utrzymaniu rodziców i prowadząc, obiektywnie rzecz biorąc, dość beztrudne życie. Uszkodzenia kości twarzy nie spowodowały oszpeccenia powoda – pewna deformacja jest widoczna, ale powód nie przywiązuje do niej jakiegokolwiek wagi; blizny pooperacyjne uległy wygojeniu – z uwagi na ich położenie w jamie ustnej, nie są widoczne na zewnątrz. Na marginesie wskazać należy, iż ustalony przez Sąd zakres zadośćuczynienia jedynie o 10 000 zł przewyższa kwotę proponowaną przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego do wypłacenia celem ugodowego zakończenia sporu.

Sąd podziela pogląd, zgodnie z którym także zadośćuczynienie przysługuje z odsetkami od dnia opóźnienia, czyli wezwania do zapłaty, a nie od dnia jego zasądzenia (np. teza 2 wyroku SN z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66) – stąd jako datę początkowo należności odsetkowej przyjąć należało za pozwem dzień 17 stycznia 2012 r., czyli dzień wymagalności roszczenia zgłoszonego ubezpieczycielowi w związku z upłynięciem 30 dniowego ustawowego terminu likwidacji szkody.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 436 § 1 kc w zw. z art. 822 kc w zw. z art. 444 § 1 kc i art. 445 § 1 kc należało orzec jak w sentencji wyroku.

Na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1) Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594) nakazano ściągnięcie z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda wydatków związanych z uzyskaniem opinii biegłych – w części odpowiadającej stosunkowi, w jakim powództwo zostało oddalone (77,50%); od pozwanego nakazano ściągnięcie części opłaty (1 713 zł) ustalonej w odniesieniu do zakresu, w jakim powód utrzymał się ze swoim roszczeniem oraz w takim samym stosunku (22,50%) – kosztów opinii biegłych [2 028,58 zł] (art. 113 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Koszty procesu zniesiono między stronami na podstawie art. 100 kpc.

SSR del. Radosław Jeznach